

కరివలిక్ వేసుడింగ్

నాల్గవ పుస్తక్

Learning Stories (karivalik vēsuḍing)

Fourth Book (nālgava pustak)

A collection of stories for new readers of the Gondi language.

Original author:

S. B. Jogalkar

First published in 1946 as:

First Reader for Children, Hyderabad Gondi Literature,
edited by Christoph von Fürer-Haimendorf, Government Central Press

Re-published by:

Integrated Tribal Development Agency (I.T.D.A.)
Utnoor, Adilabad District, Andhra Pradesh, India

In association with:

SIL International – *Partners in Language Development*

Transliterated from Devanagari and edited by:

Pendur Sungu
Pendur Durnath Rao
Mark Penny

Illustrations by:

Kumra Manoj

First printing:

January 2008, 1000 copies

Copyright:

This compilation is copyright © 2008. Anyone is permitted to copy and distribute copies of this text or any portion of this text. It may be incorporated in a larger work, and/or quoted from, stored in a database retrieval system, photocopied, reprinted or otherwise duplicated by anyone without prior notification, permission, compensation to the holder, or any other restrictions. All rights to this text are released to everyone and no one can reduce these rights at any time.

కరివలిక్ వేసుడింగ్

నాల్గవ పుస్తక్

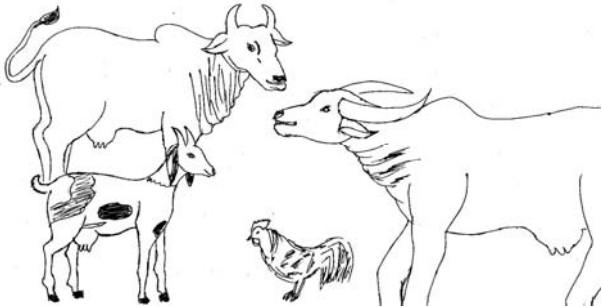
విషయ సూచిక

1. పియ్యంగ్ కాల్క్	3
2. కేస్తాహూర్తే శ్రీ శేకున పూజ.....	4
3. హోటుం	5
4. పహండి కుపర్ లింగల్	6
5. బావెయ్ పేన్క్.....	8
6. లబాడ్ వడ్కవ.....	9
7. మూర	11
8. మూలంగ్	12
9. కాతి.....	15
10. నెయ్.....	16
11. దురాడి	18
12. సారి బహన్ పుట్టంత	19
13. కొత్తంగ్.....	21
14. పహండి కుపర్ లింగల్ మావ్దున్ పాంతోర్ ...	22
15. భారత్ రాజాన పెందో.....	24

1. పియ్యంగ్ కాల్క్

మావ సాడతె మొమొట్ ఉచ్చి మత్తోం. అచ్చొడ్ రొప్పొ హందక్ ఉంది హెరై వాత. అద్ హెరై కూటుండు. గురుజి బతల్ ఇత్తోర్ అద్ హెరై పియ్య అస్కే పేకుర్ హెరై పియ్యి తత్త పజ్జు గురుజి అద్ హెరైత కాదున్ మర్త దొస్తోర్. అని అద్ కూటి కాల్దున్ అవ్ పక్కినె చీపంగ్ దొస్తోర్. గురుజి కాండిర్కున్ వెహంతోర్ కేంజిట్. మూర, హెరై, హెర్మింగ్, అని గొరై ఆయి కీ కొర్ ఆయి అవెన్గట్ల ప్పాయ్దన్ ఆంత. అవేన్ పాయ్యు. మూరతగట్ల కుర్త పుట్టంత, అద్ కుర్త సేర్ పియ్లె కామ్ వాంత. మూరంగ్, హెర్మింగ్ పాల్ సీంతంగ్. అవెన పాల్దల్ దహి ఆంత. దహితల్ కొరోప్ ఆంత. కొరోప్నల్ వోండి ఆంత వోండితల్ పాల్నియ్ ఆంత. అద్ పాల్నియ్ తిన్లె చొకొట్ మందంత.

హెరై ఉండే సారుంగ్ మహినన్ రొప్పొ ఉంది బోకుడ్ పోరి వస్తా. తానున్ వొమతె బాకి ఆతంగ్ కొత్తంగ్ బాకీ దొహెలెన్ కామ్ సీంత. హెరైత పాల్ తిన్లె చొకొట్ మందంత.

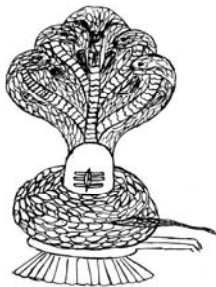
గొర్రె బతత్ సాటి పోసికింతేర్? తాన మెందొడంగ్ బూరంగ్ కత్తి కింతేర్. బూరన గమ్మి తయర్ కింతేర్. అని వొమ్మంతేర్. తవంగ్ ఉండే బాకి కొత్తంగ్, బాకి కండి కింతేర్.

కొర్ మేంజ్ దొసంత. అని తిన్నెన్ కామ్ సీంత. పోరిక్ డగుక్ ఆతంగ్ ఇన్నెకె కొయ్యి తిన్నెన్ కామ్ వాంతంగ్. డగుక్ ఆత పజ్జె వొమ్మంతేర్. అని బాకి కండి కింతేర్.

కోడంగ్ ఉండే తమకున్ ఉచ్చి సొందన్లొసి పోసి కింతేర్. అదేన్ లొసి ఇవ్ జన్వార్ తున్ పోసి కింతేర్. ఇవ్ జన్వార్కొ నల్ పాయ్ద ఆంత.

తన్వ జీవత్ దాత్ అవెన ఉండే జీవ ఆంద్. తన సొద్రి జొగతగ మన్మడ్. అహన్ అవేన్ గిర్ ఉండే ఇరాన. అవేన వకుతున్ అవేన్ చారో వాటన యేర్ ఉహన.

2. కేస్తాపూర్తే శ్రీ శేకున పూజ

పూస్ మహిన ఆవుసున్ నేటి కేస్తాపూర్ డగుర్ జొత్త ఉదంత. ఇద్ జొగతె పొతడ్ శేకన పూజ తుంగంతేర్. యేడుంగ్ సగ్గనూర పేన్ ఆంద్ మెస్సం కబొడల్ తాన పూజ తుంగంతేర్. పూస్ మహిన ఆవుస్ వానెకే కబొడల్ అని పటాడి సప్రె మాసి ర్ఘారి తాలి పియ్యి గోదావరి గంగాతే

సాంజి యేర్ తరంతేర్. తత్త పజ్జ బెరులి మర్రతగ దాంతేర్. సాంజికున్ పల్ల కీంతేర్. సమ్మిర్ మెస్తం పాడితేర్ జమ ఆత పజ్జ నర్క (సాత్) రెయ్యవల్ నేకితగ తూమ్ బక్రంగ్ సీంతేర్. సక్రెన్ కబొడల్ అని పటాడి ఉచ్చి మన్నెకె సోరయల్ దారయల్ సేలడ్ అని మియ్యక్ చిక్లంగ్ దివ్ సంతేర్ అని గోలింగ్ కీసి బొవ్ల కీంతేర్. పటాడి పాటంగ్ వారంతోర్. సత్తి డోల్కన వాజ అని పేసైన వాజ ఆంత. బొవ్ల కీత పజ్జ బెరులి తగ వాసి అగటల్ తేచి మరల పేన్గడ తగ దాంతేర్. ఆవుసున్ నేటి నుల్పెట్కె సెందుర్ దూప్ యేచి నర్క పూజతుజలెన్ సేస పెరేక్ అని బక్రంగ్ సుజరాంగ్ పియ్యి పూజ తుంగలెన్ నిలంతేర్. కబొడల్ దూప్ సీంతోర్ కాల్ కెరంతేర్ కాల్ కెర్త పజ్జ పూజ దొసంతేర్. కొర్ పోరిక్ కొటుసంతేర్. బక్రంగ్ జడ్డ సియుసి సూజర్ హస్కంతేర్. శేకుబాన పూజ ఆత పజ్జ సత్తిక్కు పూజ తుజంతేర్. బక్ర జడ్డ సియుసి హస్కంతేర్. అని కొయ్యి అటంతేర్. నివోద్ దొసంతేర్. పాతీ ఉచ్చి తేదంతేర్. సమ్మిర్ జేవున్ ఆంత. దుస్రో నేటి సక్రెన్ కప్ప తారంతేర్ సాకుర్ , బేలి అని ముర్రెంగ్ ఇరంతేర్. నుల్పెట్కె మండ గాజలింగ్ తుంగంతేర్. నర్క పడింగ్ యేందంతేర్ కేల్కె తరంతేర్. ఇమ్నేటి కోబ్రై పేస్కె తుంగ్గి బోడుమ్ పేన్దగ వాంతేర్.

3. హాటుం

జంగు ఉంది గూడతే మందుర్. వోన గూడత కరూం నాబే సోమవార్త హాటుం ఉదంత. దివాడిత దివొస్కె కరుం వాసి మత్తంగ్. జంగుసోర్ బాబొ హాటుం సాన్లెన్ పెసితోర్. వోర్ జంగున్ ఉండే తన్ తోడా పియంతోర్. సక్రెన్ కాసుడగ ఉచ్చి ఇవ్వీర్ హాటుమ్మె పెసితేర్. నార్ లంగ్ మంత. బతి జంగున్ హాటుం సూడ్యల్ మంత ఇంజేర్ వోర్ కుసిత్ రొప్పొ మంతోర్. సరియ్ సాన్నెకే హాటుం సానవలిర్ వెల్లై మయనలిర్ అని కాసుక్ బేటె మాతంగ్. సమ్మిర్ దివాడిత హాటుం సాందిర్. దుపారి ఆన్నెకే హాటుమ్మనాబె యెవ్తేర్. కరుక్-కరుక్సంగ్ నహ్కూనుర్ లోకుర్ తంవంగ్ మాల్ తలనగ నిల్లెతే కాసుక్ నగ వాట్టి హాటుం వాసేర్ మత్తేర్. నాట్నూర్ దుకన్దార్కె తంవంగ్ మాల్కె వొమ్మన్సాటి మున్నె మాండి కీసి ఉచ్చి మందంతేర్.

జంగునోర్ బాబొ మర్క మర బూడ్ కాసుర్ సుటికీతోర్. కరుమ్ము కుహితగ కోందంగ్ యేర్ ఉహ్పి తత్తోర్. ఉంది తాలితె యేర్ తచ్చి మర్రి ఇవ్విర్ తింద్లెన్ ఉత్తేర్. సారి తిత్త పజ్జ ఊర్ హోటుమ్మె మాల్ యేత్లెన్ సాత్తేర్. హోటుమ్మె మాంది వెల్లె బీడ్ మంత. దుకాన్ ఉండే వెల్లె మంతంగ్. ఉంది కాక్ సాపంగ్, మిర్చంగ్, ఉల్లింగ్ ఇహిన్ బాజిపాలంగ్ దుకాన్క మంతంగ్. దుస్త్రా కాక్ పెరేక్, గొహ్కా, డారి, బేలి, సాకుర్, ఈతల్ సమ్మి సామన్ మంత .తినర్ కాక్ మిటాయినంగ్ దుకాన్క మంతంగ్. మిటాయి సూడ్పి జంగుతె వెల్లె కూసి ఆతోర్. వోనోర్ బాబొ వోన్సాటి ఇచ్చుర్ మిటాయి యేతోర్. మర్ల ఉంది కాకున్ పండినంగ్ దుకాన్క మంతంగ్. కేరెంగ్ అని సంతర్ పండినంగ్. ఉంది కాకున్ కర్న్ వాలిక్ బొమ్మంగ్ వాసి మంతంగ్. జంగు తనక్ కర్న్ వాలిక్ బొమ్మంగ్ యేత్తోర్. హోటుమ్మె కుమ్మలిర్ బుడ్డింగ్ వొమ్లెన్ వాసి మత్తేర్. కప్పినంగ్ దుకాన్క వెల్లె వాసి మంతంగ్ రంగ్ రంగ్నంగ్ కప్పింగ్ సూడ్పి జంగుతె వెల్లె కూసి ఆతోర్.

బాబొ కమీన్ అని దోస్త్రె , బాయ్కున్ దిక్కి అని చోరి యెత్తోర్. జంగున్ సాటి ఆంగి అని బోపి యేత్తేర్. పూన బోపి సూడ్పి జంగుతె వెల్లె కూసి ఆతోర్. జంగు పూన బోపి కెర్ని వేర్ హోటుమ్మె వెలిసెన్ లాగ్తోర్. జంగునోర్ బాబొ దివాడిత సడ్డున్ సాటి డారి, బేలి, అని నారేల్ ఇహిన్ సామన్ యెత్తోర్. జంగున్ మిటాయి అని పండింగ్ యేచి సీతోర్. పోడ్ ఇన్నె సాడిసేర్ మంత రోన్ సాన్లెన్ సికాటి ఆయర్ ఇంజేర్ మరి ఇవ్విర్ తే నాతే మల్తేర్. ఇమ్ నేటి జంగు తన్వ పూన బోపి అని పూన ఆంగి కెర్ని వాతోర్ అని వెల్లె కూసితే వేన్ వోన్ తన్వ పూన బోపి తోహాలెన్ లాగ్తోర్.

4. పహండి కుపర్ లింగల్

బిజ్జిపూర్త రొప్పో జాలక్దేవ్ రాజల్ అని వేన రాని హీరదేవి మంతేర్. హీరదేవిన్ పీతె వరోర్ పేడన జన్మ ఆత . వోన్ కయ్యడ ఇవలింగ్, కాదె ఇవలింగ్, మేందొడె ఇవలింగ్ జుట్టితగ్ ఇవలింగ్ నడితగా ఇవలింగ్ మంత. హీరదేవి అవ్వల్ ఇంత నన్ను వేన్ ఇరోన్ కెయ్ గట్టి అని కాలదె గట్టి దినంత.

వేన్ ఇరోన్ అస్కే డగుర్ కేడత్ రొప్పొ కుర్వదీప్ మత్త. అగ వోసి సుట్టి కీసి ముల్పు వాత. అగ వోర్ పేడల్ అడ్సేర్ మంతోర్.

అద్ నాంద్ నొవకండ్ పాతడ్ దీపున్ రొప్పొ సోన్కస్సు తోర్ గురు కేంజేతోర్. సోన్ కస్సుతోర్ తార్ గురు వేర్ పేడనగా వాతోర్. తన్వ కోరతె పియ్తోర్, అని తన్వ జాగతె వోతోర్. వోన్ వోసి యేర్ దొస్తార్. దొస్సి వోన్ సాకుర్ యేర్ కీసి ఉహ్తోర్. వోన్ పోసి కీసేర్ మంతోర్. పోతి పురన్ తెండ్తోర్. తెండ్సి పోతి పురన్ వాచి కీంతోర్. వోన పొరోల్ పెనిత పహండి కుపర్ లింగల్. వొనోర్ బాబొ జాలక్దేవ్, అవ్వల్ హీరదేవి వోన పొరోల్ పహండి మున్నె పెనివల్ మంత. పొరోడంగ్ కడ్కొండన్గా కోయపేన్కె పుటనుంగ్ తె అవెకనోర్ కటాడల్ ఆనూర్. అస్కే వోన్ పోసి కీసేర్ మందంతేర్. వోర్ డగుర్ ఆంతోర్. అస్కే బుద్ది కరుసంతేర్. వోర్ చొకోట్టు బుద్ది కరియనూర్.

మర్ర గురు వోనకే పొరొపాటర్ బిజ్జిపూర్ సార్ కీసి వోనకె బతల్ సామన్ సీంతోర్. వోన్ కెయె పొరెనాడ్ కడ్, కెయె పన్కన్ పోతి సీంతోర్. ఉండే దనుర్బాన్ సీంతోర్ రంజొ బాన్ ముస్తద దాన్ నడిదే రంజొ బాన్ వేడ్డె బర్ పహర్ కరంట్ అన్నెకే సరి దానకె సరి పేన్పుంగర్ లవ్వి వాత. సామన్ పియ్తేర్ అని గురునంగ్ కాల్కె కెర్రేర్, దాంతోం ఇంజేర్ ఇత్తేర్.

అవ్వల్ బాబోనగ్ బిజ్జిపూర్ దాంతేర్. సాంజి రచ్చతే నిలంతేర్. అవ్వల్ వొడ్కె మాయ్మడ్ సిల్లే. బోర్ జర రచ్చతే నిల్తేర్, అవ్వల్ నూడ్డ బతి వొడ్కె మాయ్మడ్ సిల్లే పహండి కుపర్ లింగల్ అవ్వన్ బతల్ జబాబ్ సీంతోర్. నన్న బోన్ ఆందున్ బెయె? అవ్వల్ ఇంత వోడ్కి సిల్లే, బోన్ ఆంది బేట? పేడల్ ఇంతోర్ నీకున్ బచ్చీర్ మర్కె మంతేర్ బెయె? నాక్ ఇంకే సియ్పీర్ మర్కె రోన్ మంతేర్. తొల్లె ఉండే సియ్యిర్క మున్నె బోరె పుట్టికి బతల్ బెయె? హో బేట. వోర్ నన్న ఆందున్. కేడతె వోసి సుట్టి కీతి వోర్ నన్న ఆందున్ బెయె. నావ రోన్ హేతు కీసి వాతోన్. నీపుర్ సియ్పీర్ మర్కెనంగ్ పొరోల్కె వెహ. 1. ఆహరావుడ్, 2. మహరావుడ్ 3. బెబెరావుడ్, 4. జుంగ్ రావుడ్, 5. హీరరావుడ్, 6. నాక్ పియ్యి సారిర్. నన్న పె రోస్

పహండి కుపర్ లింగన ఆందున్ బెయి. అస్కె బాబొన్ వొడ్కి ఆత సార్విర్ మర్క్ ఇంజేర్. గాదితోర్ మాల్యల్ పహండి కుపర్ లింగల్.

5. బావెయ్ పేన్క్

చైత్: ఇద్ మహిన కోయ్తుర మహినత పూన దివొన్. ఇద్ దివొనె పడ్వా(సన్) తుంగంతేర్. పునకున్ సాల్త మొదోల్ పునక్ ఇంజేర్ కూసి ఆంతేర్. ఆవుసున్ చంచి భీమనంగ్ మర్మింగ్ తుంగంతేర్. ఇద్ మహిన హిరుక్ అరంతంగ్. కోయ్తుూర్ హిరుక్ పెర్ని అవేన్ వత్తుసి పీడుసి తింతేర్. సెర్కంగ్ కొయ్యి తరంతేర్.

పెర్నా బావెయ్: బావెయ్యు లెలేంజ్ దిస్తా అస్కె కాల్క్ కెరంతేర్ అద్ మహిన పేన్కన ఆద్ ఇంజేర్ నేకి తే మందంతేర్. పునకున్ సెల్లెతే ఆవుసున్ పేన్క్కు పూజ తుంగంతేర్.

బూడ్ బావెయ్: ఇద్ మహిన పునక్ ఆసి విదురింగ్ దొసంతేర్. అని ఆవుసున్ అవుసున ఇంజేర్ ఉంది నడ్ తుంగంతేర్,

ఆకాడి: ఇద్ మహిన మిర్గ్ పేన్క్ తుంగంతేర్. మిర్గ్ తుంగ్ పజ్జ కేతి కియ్యలిర్ కహి లోకుర్ విజ్జంగ్ అని మొహ్తర్క దొసంతేర్. అని విజ్జ యెద్వల్ మోప్ కీంతేర్. పునకున్ ఆకాడి తుంగంతేర్. ఆకాడిత్ నేటి ఆక్టా తెండంతేర్.

పోర: పోరత లెలేంజ్ తొప్పి సియుంగ్ రోజ్కెన్న నాగుల పంచమి తుంగంతేర్. ఆవుసున్ పోరత సన్ వెల్లె కూసితె తుంగంతేర్. ఇమ్నేటి బడగా పూడంతేర్.

అక్కుర్ పోక్: ఇద్ మహిన బద్దె సన్ వాయె.

దివాడి: ఇద్ మహినతే లోకుర్ వంజింగ్ కొయంతేర్. దసరత సన్ వెల్లె కూసితె తుంగంతేర్. ఇద్ మహినతే ఉండే పెర్నా పేన్ద

పూజ తుంగంతేర్. ఇద్ మహినతే దివాడి మంజే మూరన సన్ వాంత, దివాడి సురు నేటి బోగి కీంతేర్. అని డండాారి యేందంతేర్ మాయ్నలిర్ నాట్ను డండాారి పియ్న దుస్రా నాటే దాంతేర్. అని దుస్రా నాట్ను డండాారి మావ నాటే వాంత. ఊర్ మాన్-పాన్ కీసి సార్ కీంతేర్. బాయిక్కు డండాారి ఉండే పెసియంత. కోల బోడి ఆత పజ్జ డండాారి యేంద్యల్ బంద్ కీంతేర్.

కార్తి: ఇద్ మహినతే కోయ్తుర్ పిత్రెంగ్ తుంగంతేర్. ఇద్ మహినత హూడంగ్ తిన్వల్ వెల్లె మజ్జ మందంత.

నట్టి: ఇద్ మహినతే నట్టి బీమలిక్ తుంగంతేర్.

పూన్: ఇద్ మహినతే ఉండే పెర్నా పేన్ద పూజ తుంగంతేర్. అని జంగు బాయి నంగ్ ఉండే పూజ తుంగంతేర్. ఆవుసున్ కేస్రాపూర్ శ్రీ శేకన జాతర ఉదంత. అద్ ఆతుపర్ తాన్ పజ్జ బోడుమ్న జాతర శ్యాంపూర్ ఉదంత.

మహా: పునక్ దేవల్ పునక్ తుంగంతేర్. అంటిత్ పేన్కె లాడయ్ తుంగలెన్ దాంతంగ్. ఇద్ మహిన గొహ్కు సడాయింగ్ బుడాల్క్ తిన్సెన్ చొకొట్ మందంత.

దురాడి: ఇద్ మహిన హారిత అంద్. హారితున్ కయ్టంగ్ అని గోమెరంగ్ అవెకున్ రచ్చి కీసి జాడతే డుండు సంతేర్. ఆవుస్స మాండొన్ తుంగంతేర్.

6. లబాడ్ వడ్కెవ

తొల్లె కలి యోగున్ రొప్పొ జల్త రొప్పొ కోట్ నివై మాత అస్కె కోట్నగ యేవ్దన్ గురున జల్మ ఆత. ఆత పజ్జ బర్మ దేవన జల్మ ఆత. వోన్ పజ్జ విష్ణున దేవన జల్మ ఆత. వోన్ పజ్జ శ్రీ సంభు మహాదేవన జల్మ

ఆత. ఆత పజ్జ యేవదన్ గురు ఇత్తోర్ ఇద్ నోవ్ లాక్ గడ్డుక్ అని మేడ్డుక్ తుంగ్లెన్ బోర్ గురు అయన ఇంజేర్, ఉండే నోవ్కండి పాతడ్ దీప్పె సాంజి జల్ల దారంగ్ పాచ్లిన్గక్ గురు మడనన్ జోరి గురున కార్క్ నూడ్చి వాతెకె వోన్క నోవ్కండి డౌరగిరితే సానెత గాది సీంతోన్, ఇంజేర్ యేవదన్ గురు సియుంగ్ ఆకిన విడా మాండికింతోర్. కీత పజ్జ బోన హుకుమ్ తుంగంతేర్ విస్తుదేవన గొట్టా ఆంత. వేర్ వాత పజ్జ యేవదన్ గురు ఇంతోర్ కీ నోవ్కండి పాతడ్ దీప్పె సాంజి గురునంగ్ పావుకు, సియుంగ్ జల్ల దార బంద్ కీసి వర. బంద్ కీసి వాతెకె డవ్రిరిత రాజ్ సీకున్ సీక. ఇన్కె విస్తుదేవల్ ఇంతోర్ నా తోడో అయో! ఇన్నెకె యేవదన్ గురు బోర్కేయంతేర్ బర్మ దేవల్ కేయంతేర్. కెయ్ పజ్జ ఇంతోర్కి నిమ్మె నొవ్కండ పాతడ్ దీప్పె సాంజి నిరంజన్ గురునంగ్ పావుకంగ్ పాచ లిన్గక్ జల్ల దార బంద్ కీసి వాతెకె ఇద్ నొవ్కండ, డౌరగిరి రాజ్ సీక్ సీంతోన్.

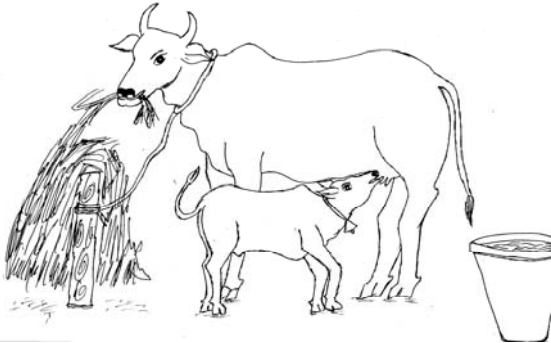
ఇన్కె బర్మ దేవల్ హా ఇంతోర్. నొవ్కండ పాతడ్త సరి సాన్లెన్లాక్ తేర్ అన్కె బార సాల్క ఆత అవీతేర్ అని బద్ దీవ్ లాగంత సానకుర్వదివ్. సాన్ కుర్వదివెన్ సాన్నెకే కమ్దమ్ కస్తురిన్ బేటి ఆత. అన్నెకే కస్తురి బతల్ ఇంత బర్మ దేవ నిమ్మె బేకె దాంతి వేర్ ఇంతోర్ నాక్ నొవ్కండ పాతడ్ దీప్పె సాంజి గురున్ బేటి ఆయ్యల్ మంత ఇన్నెకె మూర బతల్ఇంత కీ సీతోడో నొవ్కండ పాతడ్ దీప్పె సాన్కడ్ ఆయె. ఇన్నెకె బర్మ దేవల్ ఇంతోర్ నా సాటి జర లబాడ్ వడ్కన. కరలే దేవల్ నొవ్కండ పాతడ్ దీప్పె సాంజి మంతోర్. ఇంజేర్ యేవదన్ గురునగా వెహ. ఇన్నెకె మూర బతల్ ఇంత బర్మ దేవ -వేరిమ నన్న సీ కాకున్ గవ్వ సీంతోన్. ఇంజేర్ ఊర్ ఇవీర్ ఆసి డౌరగిరితే వాతేర్. అని బర్మదేవల్ ఇంతోర్. నన్న నిరంజన్ గురున్ బేటి ఆసి వాతోన్ ఇద్ లబాడ్ ఆయె తేన్ గవ్వత్సాటి కస్తురి మూరవాత, తాన్ పూసికిమ్. యేవదన్ గురు పూసికింతోర్. కస్తురిన్ పూసికినెకె, కరలే వాసి మత్తోర్ ఇంజేర్ వెహంత (సాంజి మంతేర్ ఇంజేర్ వెహంత). అని తోకోడె నెల్లె ఇంత. ఇన్నెకె గురు మున్నె కలియుగ్ అయెలెన్ మంత తాన్సాటి కరల్ లబాడ్ వాడ్కొత్తొన్ ఇంజేర్ ఇంత తాన్ పొర్రోడంగ్

పల్క్ ఉరు సీతోర్. నీక్ ఇద్దె వరమ్ సాన్ ఇత్ పజ్జ కమ్దమ్ కస్తురిన్ మూర తల హాలకీసి రాం- రామ్ ఇంజి సాడియంత.

లబాడ్ వడ్కతెకె గతి ఇతల్.

7. మూర

మూర వెల్లె గహిరి జన్వార్ మంత. అద్ పాల్ సీంత, తాన పాల్ ఉంజి చొకొట్ ఆంతోమ్. తాన పాల్ద దహి ఆంత. దహి ఆత పజ్జ తాన కొరోప్ కింతేర్. కొరోప్నల్ వోండి తెండంతేర్, తెండ్సికున్ కడి కీసి తాన పాల్నియ్ కింతేర్. అద్ పాల్ నియ్దున్ మరట్ వెల్లె కూసితె తింతట్. మూర వెల్లె కామ్మ జన్వార్ ఆంద్. మూర కుర్ల పియ్య వహంత. అద్ డగుర్ ఆత పజ్జ మరట్ తాన్ వేసుడి కాచ్చితాన్ కరు సీంతట్. కరుసి అద్ కుర్లతున్ ఉండుంది కుర్ల జోడి కీసి మరట్ కేతి కామ్ నమ్మి కింతట్. కుర్ల సెల్వెకే మావ కేతి కామ్ బంద్ ఆసి దాయర్. కేతి బంద్ ఆతెకే మాకున్ తిన్లెన్ దానుంగ్ పుట్టెకె దానుంగ్. అసి పొండెలెన్ కప్పింగ్ పుట్టెకె దానుంగ్. మూర డగుర్ కామ్మ ఆంద్. ఇంజేర్ తాన్ మరట్ రొహ్కా రొహ్కా పోసికియన.

మూరతున నాలుంగ్ కాల్క్ మందంతంగ్ తానంగ్ కూరినగ వీరింగ్ మందంతంగ్. తాన్ రెండ్ కొహ్కా గిర్ మందంతంగ్. తాన్క బోరొ కోడి వాతేకె అవ్ కోహ్కానె అద్ కొహ్కాంత. తన్వ పియ్యతగ బోరొ కోడి వాతేకె కోహ్కానెన్ దాంత. తాన్ రెండ్ దాడంగ్ మందంతంగ్. బూడ్ను దాడద్గా పల్క్ మందంతంగ్. పొరోడ దాడద్గా పల్క్ మనోంగ్, అవ్ పల్క్నే జాడి పియ్యు పొర్రొ జట్క పాంత. అని తాన్ ఆనె మింగంత. తాన్ కొట్కతగ తచ్చి సాడుస్తేకె తాన పెట్టితల్ జాడితంగ్ గోలింగ్ నివై మాసి మర్ల తొడ్డెకె వాంతంగ్. అద్ గోలితున్ జలుసి మరల తాన్ మింగంత. తాన్ రొహ్కాపాయ్మడ్ ఇంతేర్. మూరతున హెర్మిత్దాత్ యేతగ మన్వల్ అల్వట్ మన్నో. అద్ యేతగ నడిలెన్ ఇత్తైకె వెరియంత. మూర యెద్ది మత్తైకె కేడతే కూసితె మేయంత. పిర్ వాతేకె రోన్ సాడిసేర్ వాంత.

మూరతున చొకొట్ జాగ పహెలె అదేన్ సాటి మూరన్ కొట్కతున్ మోరమ్ మందన. కొట్కద్ద డొడ్డొంగ్-డిపొంగ్ అర్వా. తాన్ చొకొట్ మీండ్లె వాయన, తాన సడాపి సాప్ తెండన. సడాపి తెండెవైకె సడాపి కడిసి పుడ్కె అరంతంగ్ అని మూరంగ్ పుడిసి కరబ్ ఆంతంగ్. అవేన ఉత్ సమ్మి సాప్ ఇరాన. కొట్కత్ పొర్రొ జాడి వేసన. ఇహిన్ మరబ్ మూరతున్ పోసి కియన తాన్ పోసి కీతేకె అద్ మాకున్ పాయ్మ కీసి సియర్.

8. మూలంగ్

రాజన సాడతంగ్ సుట్టింగ్ ఆతంగ్. వోర్ సక్రెన్ వావై పిట్టింగ్ పాయ్లెన్ సాత్తోర్. వేర్ వావై మండత్ పొర్రొ తెర్గుతోర్, అని గుప్పడ్ తిరుసేర్ పిట్టింగ్ పాయ్లెన్ లాగ్తోర్. అస్కె వేర్ గుబుర్తితల్ పోడ్ పజ్జెటల్ పెసిసేర్ (వాసేర్)మంత. పోడ్ రగ్గల్ అని గోయ్లల్ గోలిత్ దాత్ దిసేర్ మంత. యెద్ది తర్లెన్ లాగ్ రాజ ఉండే పిట్టింగ్ పాసేరెన్ మత్తోర్. పిట్టింగ్ పాసేరెన్ పాసేరెన్ వేన్ కర్వాస్త. రాజ పోడ్నెకె సూడ్తోర్ తే పోడ్ తలత్ బరో బర్ వాసి మంత. రాజ తిన్లెన్ సాత్తోర్. పోడ్రెకె వేర్ మర్ల వావై పిట్టింగ్ పాయ్లెన్ సాత్తోర్. గట్కమెండ ఆన్లైకె డోర్క నాటే వాసేర్ మంతంగ్, యెద్ది ఉండే కమ్మి ఆత,

సిత్తూర్ ఆనకే వేర్ సాత్తోర్ తే పోడ్డ గుటత్ హంద కాక్ సాంజి మంత. సక్కెడ్ దాత్ అద్ పోడ్డ రగ్గల్ అని గోయ్లల్ దిన్నెన్ లాగ్. జలుక్కె పోడ్డ గుటత్ హంద కాక్ సాడిత. సికాటి ఆయ్నెన్ లాగ్ వాప్టల్ రాజు రోన్ వాతోర్. దుస్రా నేటి రాజు సాడతే సాత్తోర్.

గురుజి కాండిర్కున్ పూసి కీంతోర్: పోడ్డ బేంద కాకున్ పెసియంత?

రాజు ఇంతోర్: గురుజి, పోడ్డ సక్కెరెన్ ఇద్ గుబుర్లిత్ పజ్జుటల్ పెసియంత. అని అద్ గుటత్ హందకాక్ సాడియంత.

గురుజి ఇంతోర్: కాండిర్, పోడ్డ రోజి అద్ గుబుర్లిత్ పెసియంత కీ బతల్?

కాండిర్ ఇంతేర్: హూ గురుజి, పోడ్డ రోజి అద్ గుబుర్లిత్ పజ్జుటల్ పెసియంత.

గురుజి: కాండిర్ నేండ్ మీకున్ నన్న వెహ్యల్ మంతోన్, దేబ్ బహ్రి పెసికట్.

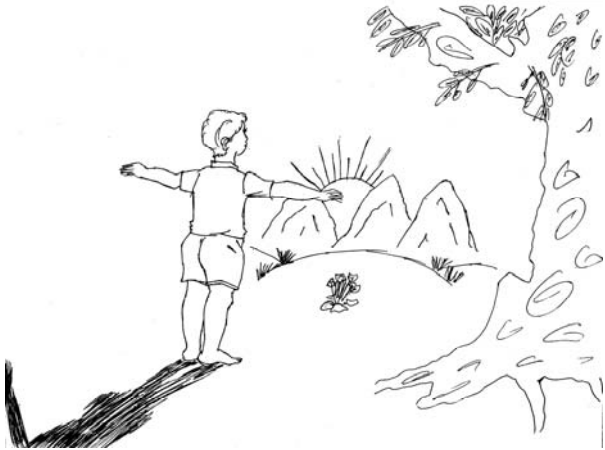
(సమిర్ పేకుర్ బహ్రిపెసితేర్)

గురుజి: సూడట్, పోడ్డ అద్ గుబుర్లిత్ పొర్రా బచోరేర్ పొర్రా వాత. ఇజే తాన్ కాక్ మోకొమ్మ కీసి నిలాట్. ఇజే మీవ మోకొమ్మన్ కాక్ పోడ్డ పెసివల్ మూల ఆంద్. అద్ మూలతున్ సిడాయింగ్, మూల ఇంతేర్. సెలెతే పోడ్డ పెసివల్ దేళ్ ఇంతేర్. మావ డెడ్కిత్ పజ్జు అద్ గుట్ట మంత తాన్ పజ్జు పోడ్డ సాడియంత. అద్ మూలతున్ పొరయింగ్ ఇంతేర్, సెలెతే పోడ్డ సాన్వల్ దేళ్ ఇంతేర్. నాక్ వేహట్ మీవ మోకొమ్మ బేంద కాకున్ మంతంగ్?

కాండిర్: సిడాయింగ్, మూలత్కాక్.

గురుజి: మీవ డెడ్కి బేంద కాక్ మంత.

కాండిర్: పొరయింగ్ మూలతున్ కాక్.

గురుజి: రాజు నిమ్మె సిడాయింగ్ మూలత్వకాక్ మోకొమ్ కీసి నిల, అని నీవంగ్ రెండుతే కెయ్కె రెండ కాక్ చహ. కాండిర్ ఇమకె సూడట్ రాజున తిన కెయ్ ఉంది మూల తొహ్పార్. అని వోన డెమ్మ కెయ్ దుస్రా మూల తొహ్పార్ మంత. వేన తిన్న కెయ్ తెల్జాడ్ మూల తొహంత, అని వోన డెమ్మకెయ్ కాలన్ మూల తొహంత, ఇంకె వేహట్ మూలంగ్ బచ్చే మంతంగ్?

కాండిర్: నాలుంగ్, పోడ్డ పెసియంత అద్ సిడాయింగ్, పోడ్డ సొడియంత, అద్ మూలతున్ పొరయింగ్, సిడాయింగ్ మొకొమ్ కీసి నిలైకె తిన్న కెయ్ మూల తెల్జాడ్, డెమ్మకెయ్ మూల కాలన్.

గురుజి: మీవ రోత డరోట బద్ మూలతెకే మంత మీవంగ్ పాటినగ తిహికీసి నాకున్ తచ్చి ఇంకె తొహట్.

9. కాతి

కాతిన సుత్తెత ఆవజ్ కేంచి రాజు బాబోన్ ఇంతోర్ బాబ మావ కూస పియ్యి కాతినగ దాకట్ అదేన్ జోడి కీసి తర్కట్. అస్కే వోర్ కాతిన కొల్మితగ సాత్తేర్. బాబొ కాతిన ఇంతోర్ కాతి కాతి మావ కూసతున్ జోడికీసి సీమ్. కాతి ఇంతోర్ నీవ కూసతున్ జోడ కీసి సీంతోన్ బతి నాకున్ కొత్తంగ్ సీమ్. రాజునోర్ బాబొ ఇంతోర్, సీంతోన్ బతి కూస చొకొట్ ఆయన. హా! అస్కే కాతి కామ్ సురు కీంతోర్.

రాజున్ కొల్మి నూడ్చి గమ్మత్ లార్గ (తితితున్) హలి కీంతోర్. రాజు బాబోన్ ఇంతోర్ బాబ, "బాబ కొల్మితల్ తడ్చి బహన్ పాతంత?" బాబొ ఇంతోర్ ఇద్ (తితితున్) కొల్మితగ దొస్సి తేన్కున్ ఇద్ నోడెత్ పొర్రొ బూడ్ ఉమా లాగంత అస్కే ఇదేన్ రొప్పొడల్ వడిలాగ్చి తడ్చి వెల్లె ఆసి పొత్తంత. కాతి కెయ్దే ఉంది గిందాతే కూసతున్ పియ్యి తడ్చితగ దొసంతోర్. తాన్ తడ్చితగ చొకొట్ కాసు సీంతోర్. ఉండే తెండ్చి సుత్తెతే, ముర్చి జోరై టోకి కీంతోర్. అని మర్ల తడ్చితగ దొసంతోర్. రాజు ఇంతోర్ "బాబ ఇద్ కూస తడ్చితల్ తెండ్చైకే రగ్గల్ దిసంత. అని టోకి కీతెకే కారియల్ ఆంత".

బాబోన్ ఇంతోర్ తడ్డితల్ కచ్చి రగ్గల్ ఆతెకే నరుమ్ అంత అని వోన్కె బోకి కియలెన్ హల్కల్ దాంత. గడిమెన్ అన్నెకే కాడక్ అంత అదేన్సాటి కాతి తాన్ కాసుని కొహ్కంతోర్. ఇజ్జే నూడ వేర్ కూసతున్ మర్ల తేండ్ని కొహ్కంతోర్. ఇహిన్ మూండ్ జోకన్ రొప్పొ కూసతున్ చొకొబ్ కీసి సీంతోర్.

రాజు ఇంతోర్: బాబ కాతి మర్ల బ్బ చిజ్జే తయార్ కీంతోర్.

బాబో ఇంతోర్: కాతి మర్ల మర్సక్ అని సెట్టెక్ అని గారెనంగ్ (వేట్టుక్) కమ్మింగ్ చడి కీంతోర్. మర్ల మురనంగ్ టాపూర్క్ దుడ్డుంగ్ తయార్ కీంతోర్. కాతి సెల్వ మావ కేతిత కామ్ బంద్ ఆయర్.

అస్కే బాబో కాతిన్కొ కొత్తంగ్ సీంతోర్. అని కూస పియ్యి రాజుగిర్ రోన్ వాతేర్.

10. నెయ్

నెయ్ వెల్లె సోబత జువ్వార్ మంత. ఇహిన్ సుడనెకె తే వెల్లె లాడ్నె సమ్మిర్ తోడో మందంత. పోసి కియ్యల్ మాల్కన్ అని రోతుర్ చుడ్డుక్ పేకుర్ కున్, పేకిన్కొ కోరతే పియ్తెక్ తేర్ బతయ్ కియ్యో ఊర్తోడో కూబ్ కర్సంత. ఉంది గిందత్ బోరె తుడిసి తాన్గ నోడే దొహ్చి హిక్కె హిక్కె పియ్యి విత్తేకె ఊర్తోడో కూబ్ కర్సంత. గహిరి నెయ్ అంద్. ఇద్ నెయ్ రంగ్ బాతల్ మంత. ఇద్ నెయ్ కారి మంత. కపడగ చంద్రల్ మంత. నాలుంగ్ కార్క్ దవరల్ నొరతప్ మంతంగ్. తోకొర్ లామ్ అని వాక్కల్ మంత. కొడ్డిత్ పొర్తొ దవరల్ మంత. నెయ్ గాబో , సారి అని తిన్నెకె మెయ్యుంగ్ బొక్కంగ్ గిర్ తింత. అని రచ్చతే మీండ్ని కేప్పేర్ నర్కక్ మందంత. చహారతంగ్ నెయ్కున్ సమ్మినకె మాల్కలిర్ మన్నుర్. అవ్ ఉండే నర్కపడింగ్ ముహ్చాక్ సడక్ సడక్ వెలియంతంగ్. వెలిసి అవెకున్ కర్

వసంత. అస్కే బోనతేర్ రోత్ రొప్పొ నెంగ్ని కుసయే డెరొటతల్ నేంగ్ని కుర్వింగ్ మిడు సీసి మెయ్యంగ్ గాబో, సారింగ్ తింతంగ్.

బోరె నెయ్దున్ సికారిత్ తున్ లాసి పోసి కీంతోర్ బోరె సోబత్క్ పోసి కీంతోర్. నెయ్ వెల్లె హిమందార్ జన్వార్ మంత. గోల్లలిర్ గిర్ నెయ్ పోసి కీంతేర్. మాల్యల్ సెల్వక్ తేర్ అద్ గొర్రంగ్ మెహిచ్చ తరంత. నెయ్ జాతి యేర్ బచ్చోర్ కోల్ మని బతి నడిసి పెసియంత. ఊస వాతెక్తేర్ నడిసి యేతల్ పెసియంత. నెయ్ జాతితున్ డగుర్ కేడతె వోసి సుట్టి కీతెక్ గిర్ రోత హేతు కీసి వాంత. నెయ్ జాతి వెల్లె చుతర్తె మందంత. ఇంజేర్ తాన్ రోన్ రోన్ పోసి కీంతేర్.

కేడ నెయ్కు ఉండే మందంతంగ్. కేడ నెయ్కు బుద్ధి కరబ్ మందంత అవ్ కేడతంగ్ జన్వార్క్ పియ్ని తింతంగ్. అని తవంగ్ పెట్టింగ్ నిహంతంగ్. బద్దె జన్వార్ అవేన్ సూడ్ని వెరిసి సొడితెతె తాన్ పజ్జ లాగంతంగ్. బచ్చోరె డగుర్ జన్వార్ మత్తెకె గిర్ తాన్ జమ్మ ముచ్చుక్ సుట్టి కియొంగ్.

11. దురాడి

దురాడిత లెలేంజ్ తొహ్చి దహ రోజ్క ఆతంగ్ ఇన్నెకె జాజుర్ వెలికట్ అని దానంగ్ మీరి కీకట్. సియుంగ్ రోజ్క ఆతంగ్ ఇన్నెకె పునక్ వాత. పునకున్ నేటి నుల్వె దురాడి తుంకట్ ఇత్తేర్. అని అంటిత్ నేటి రొహ్క రచ్చంగ్ కీమ్ ఇంజేర్ నాబె కోత్ల వేహంతోర్.

సక్రే పాట్లన రోన్ సమిర్ మీరె మాసి నేకితేర్ నాల్వీర్ మాయ్నులిర్ కేడతె సాంజి రండ్ డెంగలిక్ వెద్దుక్కుంగ్ మాతరి, మాత్రల్ నెట్క సీ అని ఉంది పహ్నా వెద్దుర్ దహ గుముల్ కాయంగ్, ముర్ పుంగర్ తరంతేర్. తత్త పజ్జ పాట్లన్ రచ్చతే ఉచ్చి బుల్లుతంగ్ నోడెంగ్ సియుంగ్ సియుంగ్ దహ నోడెంగ్ నోటంతేర్. రోత్క ఉంది కోబ్రె మీరి కీసి పులర దొహంతేర్. పులర దొహ్చి రోత్క సియ్క సియ్క కయ్టంగ్ మీరి కీసి పులర నిప్పు సియ్యవ్ జాగతె వోసి వాటంతేర్.

పాట్లల్ కూస నిప్పుసి రండ్ మేన్కె ఉంది నారేల్ వోసి ఇరంతోర్. ఇర్త పజ్జ మాత్రన్ దర్ కాచ్చ పజ్జ మాతరిన్ దర్ కాచంతేర్. కాచ్చి యేర్ వాట్సి మేన్కె దొసంతేర్. అని సిర్ముట్ కయ్టంగ్ నిప్పు సంతేర్. అవేన్ పొర్తా పులర నిప్పు సంతేర్ అని కెట్టెన్ సిర్ముట్ రండ్ కడ్చు పేండియంగ్ దొస్సి డుండు సంతేర్. అని నారేల్ వోహంతేర్. అని సిర్ముట్ తిరియంతేర్ పులర వెసి అరంత ఇన్నెకె అదెనగ ఇప్పీర్ ఇదెనగ ఇప్పీర్ గడింగ్ పియ్ని నిలంతేర్. అస్కె పులర అరైకే తాన్గటంగ్ గార్కుంగ్ అని కోబ్రెంగ్ రెహంతేర్. నాట్ూర్ చిల్కె బోన రోత వోరె నివోద్ పియ్ని వాంతేర్. అని రండ్ చుట్క తిరియంతేర్. తిరిత పజ్జ పాట్లల్ నివోద్ దొసంతోర్. వోన్ పజ్జ సమిర్ నివోద్ దొసంతేర్. చిల్కె నివోద్ ఉంది జాగ కీసి తూసి తింతేర్. తింజి బోన రోన్ వోర్ సాంజి కప్పింగ్ తచ్చి జాజుర్ వెలిలెన్ దాంతేర్. అని దానంగ్ మీరి కీంతేర్. దానంగ్ మీరి కీసి గుగ్రింగ్ ఉహ్చి కబడ్డి కర్నంతేర్. అని సమిర్కున్ నరుమ్ సీసి కొర్ మేన్కె అని సారింగ్ గార్కుంగ్ కీస్ల తచ్చి కొర్కున్ బొడ్చి ఇరంతేర్. సక్రే యేర్ తుంగ్చి గుగ్రింగ్ వహుక్కె అని వేడనె వాట్సి వాసి ,

గాయకీర్ నాట్టుంగ్ మూరంగ్, హెర్రెంగ్, హెర్మింగ్ అని కోందంగ్ హోరిత జాగతగ తచ్చి అవెన్ పొర్రా నీర్ తడియంతేర్, అని వహుక్కె పాసి సీంతేర్. సమ్మిర్ సార్ని ఉచ్చి గుగ్రింగ్ అని నర్క తత్తంగ్ కొర్కున కుస్తి సమ్మిర్ మీర్ మాసి తింతేర్. అని ఉంది నేతితే నీర్ ఉడ్వసి ఆకి మార్కాయ్ తగ వాటంతేర్. అని రొహ్కా రొహ్కా నీర్ వాటంతేర్. ముర్ పుంగడ రంగ్ డొహ్కా కీసి సంగి, సంగొక్కుగ వాటంతేర్. అని జాజుర్ వెలిసెర్ కొత్తంగ్ మీరి కీంతేర్ అని సమ్మిర్ వెల్లె కూసితే మందంతేర్.

12. సారి బహన్ పుట్టంత

నేడ్ రామున్ కర్వసి మత్త. సకెడల్ కర్సికున్ అవిసి మత్తోర్. వేర్ అవ్వనగ సాంజి ఇంతోర్. "బెయే నాకున్ సారి సీమ్ బెయే కామున్ రొప్పొ మంత. ఇద్ ఇంత", నిమ్మె బద్దె కామ్ కియ్యిరా, నీవోర్ బాబొ వొరోరె వాప్టె కామ్ కీంతోర్. నిమ్మె వట్టి తిరియంతి రా?. నీకున్ సారి బారి సీక? "బతి బెయే వాప్టె కామ్ కీతెకే సారి బహన్ పుట్టంత" రాము ఇంతోర్, "ఇచ్చోడ్ రొప్పొ రామునోర్ బాబొ వాప్టల్ రోన్ వాతోర్. వేర్ ఇంతోర్ రాము తొల్లె మమట్ జేవికీక్ట ఉసుడె నన్ సీక్ వెహంతోన్. వాప్టె కామ్ కీతెకే సారి బహన్ పుట్టంత?"

జేవి కీత పజ్జ బాబొ రామున్ వాప్టె వోతోర్. వాప్టె జొన్న మియ్యి మత్త. సాన్నెకే వాడిదె జోలె మందుంగ్ హిర్వల్ హిర్వల్ వాపుర్ సూడ్చి రామున్ కూసి వాత. వేర్ ఇంతోర్ బాబ నాకున్ హుడంగ్ బస్కె తిన్నెన్ పుటర్? నాకున్ హుడంగ్ బయ్ తిందవస్త. బాబొ ఇంతోర్ "ఇస్కె తోడా దియనే హుడంగ్ తిన్నెన్ పుటనుంగ్, అస్కె నిమ్మె దంద కియ లాగర్".

రాము ఇంతోర్: ఉండే బతల్ దంద.

బాబొ ఇంతోర్: కేంజి నన్న తొత్తల్ బద్ దంద కీతోన్ నీకున్ వెహంతోన్. మాక్ జొన్న సారి పుటుసియెలెన్ ఉంది సాల్మెన్ దంద కియ లాగంత. నన్న డోకలుమ్ బొమ్మి చొకొట్ ఊడ్తోన్

బాయికున్ బూతి లాచికిసి వాప్టంగ్ కుట్టంగ్, గట్టంగ్ అని కచ్చడ, కాడి పెరుసి చొకొట్ కియుస్తోన్. కానూడె కాత్ తచ్చి వాప్టె వాటుస్తోన్. పిర్ గాలుం వాత పిర్ వాసి బొమ్మి నరుమ్ ఆత. ఉసుడె వాప్టె వక్కుర్ పాంతోన్. విజ్జ మొచ్చర్క కీసి తిపూన్తే జొన్న విజ్జ యెద్దన. జొన్న పిర్ని బెర్నలె లాగ్గ తాన్ తోడొ జాడి ఉండే బెర్నలెన్ లాగ్గ. బాయికున్ బూతి లాచికిసి యెహ్పుస్తోన్. జొన్నతగ డవ్రా పాతోన్. ఇహిన్ నాలుంగ్ సియుంగ్ జోకంగ్ డవ్రా పాతోన్. జొన్న బెర్ని డగుర్ ఆత. పొత్తి పియు సెన్క మియ్యంగ్. ఇవ్ నూడ్పిన్ బహన్ చొకొట్ దిసంతంగ్.

రాము ఇంతోర్: పజ్జ ఉండే బతల్ దంద కియ్యల్ మంత?

బాబొ ఇంతోర్: సెన్కున్ రొప్పొ దానంగ్ నిందనుంగ్. అస్కే పిట్టెన్ జొన్న తింద సియ్యక్ కియ్యడ్ సెల్లెతే పిట్టెంగ్ దానంగ్ తింజి మహనుంగ్. తోడొ దియనె హుడంగ్ ఆనుంగ్, ఉసుడె జొన్న వత్త లాగర్ జొన్న చొకొట్ వాత్తెకె జొన్న కొయ్యి కడ్పతున్ పేండ్కి దొహ్చి గూడ్ కీకట్. ఉసుడె మేడి కీసి ఊసి కడ కీకట్. సెన్క కిచ్చి కడతగ తచ్చి వాట్కట్. కోందంగ్ తచ్చి పాతి పుహ్కట్. సెన్క దాన సాత పజ్జ బూస్ తుడు సీకట్. తుడుసి మార్త పజ్జ జొన్నన సారి ఆయర్. అస్కే జొన్నంగ్ రోన్ వోసి సారింగ్ తుంకట్. జొన్నన కడ్ప కూటర్ కోందన్ సాటి జమ కీసి ఇర్కట్.

రాము ఇంతోర్: ఇద్ వెల్లె చొకొట్ ఆత. ఉంది దానతల్ వెల్లె దానంగ్ ఆంతంగ్. ఇవ్వెనంగ్ సారింగ్ ఆంతంగ్. మాకున్ జొన్నన సారి కడ్ప కూటర్ ఇత్తెకే కోందన ఉండే సారియ్. బాబ, నాడితల్ మీ తోడొ నన్న గిర్ దంద కియ్లెన్ వాంతోన్.

13. కొత్తంగ్

బాబ నేండ్ బుద్వార్ నేండ్ మావ నాట్ను హాటుం మంత. నాక్ కొత్తంగ్ సీమ్. బాబల్ చంచితల్ ఉంది కొత్త తెండ్ని సీతోర్. బాబ నాక్ ఉంది కొత్త లాగో నాక్ సారుంగ్ కొత్తంగ్ సీమ్. నాక్ హాటుంనంగ్ గుండింగ్ యేత్వల్ మంత. బాబ చంచితల్ ఉంది ఆన తెండ్ని సీతోర్ బాబ ఇద్ బతల్ నన్న సీకున్ సారుంగ్ కొత్తంగ్ తల్కుతోన్ అని నిమ్మె నాకున్ ఇద్ దవ్రల్ కొత్త సీతి.

బాబో ఇంతోర్: లింగు ఇంతోర్ అద్ కొత్త ఆయె, ఉంది ఆన ఆంద్. సారుంగ్ కొత్తన్ ఉంది ఆన ఆంత.

లింగు ఇంతోర్: కొత్తంగ్ ఈతల్ నాటే మందంతంకి బతల్.

బాబ: హా, సీకున్ లగిచ్(వెల్లె) కొత్తంగ్ తోహంతోన్. ఇహిన్ ఇంజి బాబో ఉండే వెల్లె కొత్తంగ్ చంచితల్ తెండ్తోర్. కొత్త వోన్ తోహ్ని ఇంతోర్ అద్ తె సీవ వొడ్కిత ఆంద్ తేన్ కొత్త ఇంతేర్. మర్ల వేన్ ఆన తోహ్ని ఇంతోర్ ఇద్ సూడ దవ్రల్ కొత్త. వేన్ ఆన తోహ్ని ఇవేన్ ఇంతేర్ అకర్ చొకొని ఆంద్.

లింగు: దవ్రల్ కొత్త కెయె పియి ఇంతోర్. బాబ ఇద్ చుడ్డుస కొత్త ఇద్ ఆనత్ తేర్ చుడూర్ మంత.

బాబ: ఇద్ చవుల్ ఆంద్. ఇద్ సూడ చవుల్ బతి తాన్ తేర్ మన్వల్ డగుర్ మన్వల్ ఇద్ పావ్ల ఆంద్.

లింగు: ఇద్ చుడూర్ రుప్య ఆయె బతల్.

బాబ: ఇద్ సూడ రుప్య. అద్ రుప్య ఆయె. అద్ అద్ది ఆంద్. ఇజే సూడ ఇద్ సారుంగ్ కొత్తంగ్. ఇవ్ సారుంగ్ కొత్తంగ్ ఉంది ఆన ఆంత.

రండ్ ఆనన ఉంది చవుల్ ఆంత.

రండ్ చవుల్ ఉంది పావ్ల ఆంత.

రండ్ పావ్లన్ ఉంది అద్ది ఆంత.

రండ్ అద్దిన ఉంది రుప్య ఆంత.

లింగు ఇంతోర్: నన్న దుకాన్ దారన్ రుప్య సియ్యుల్ మత్తెకె నన్న బతల్ సీక.

బాబ: ఇద్ నూడ నిహ్ రుప్య సెయ్యెకె వోన్క సేర్ ఆనంగ్ సీమ్. సెలెతే ఆట్ చవుల్ సీమ్ సెలెతే నాలుంగ్ పావలంగ్ సీమ్ సెలెతే రండ్ అద్దింగ్ సీమ్.

లింగు: ఇంకె నాక్ కొత్తంగ్ చొకొట్ కరెమాతంగ్. దుస్రావార్ హాటుం కిమ్లెన్ నన్న నీ తోడో వాక అని దుకాన్ దారన్ కెయై కొత్తంగ్ సీక.

బాబ: బేస్ మంత, ఇద్ హన్నెట్ నేటి హాటుమున్ సాటి ఉంది ఆన లింగు యేచి కూసితె హాటుం సాత్తోర్.

14. పహండి కుపర్ లింగల్ మావ్దున్ పాంతోర్

రోత్ పజ్జ పహండి కుపర్ లింగల్ యెవ్తోర్. వంజినంగ్ ఏడుంగ్ దర్వాజంగ్ తెండ్రోర్. తెండ్ర పజ్జ వంజింగ్ నూడ్పెక్ దాంతోర్. సాందన్ గట్క, గట్కత్ రొప్పో కాల్యన్ బాజ్ నూడంతోర్. నూడ్డ పజ్జ పొరయింగ్ బాజ్ తిరియంతోర్. తిరిత పజ్జ పొరయింగ్ బాజ్ తెల్జాడ్ కాక్ సాంజేర్ మంతోర్ సాన్నెకే సిడాయింగ్ బాజ్ పియ్తోర్. నూడ్పెక్ దాంతోర్. సాందన్ గట్క, గట్కత్ రొప్పో నేతి అచ్చోర్ జాగ సాపై మాత. సాపై మాత పజ్జ కొద్ద పాంతోర్. పాత పజ్జ నాదన్ కామ్ ఆత. తాన్ వీడ్చి పిడ్చి అచ్చోర్ జాగ నాదన్ కామ్ ఆత. బతల్ తింజీ మందర్ కొజ్జి నూడంతోర్. పత సెల్లె కొజ్జి ముర్చి నూడంతోర్. కొజ్జి సెల్లె సూరే చహ్కున్ బహన్నేర్ హంద బాగ్గ

డెయంతోర్. సెల్లె కొజ్జి దిస్సా అస్కే గవ్ ముడుంగ్గి, బేంగ్గెక్ సూడంతోర్. సెల్లె కొజ్జి పుట్టాహట్టె మత్తోర్.

పుట్టా ఇజే బద్ వివార్ కీక ఇంతోర్. కి నేండ్ సూడ పహండి కుపర్ లింగల్ వాతోర్. తిత్త జాగతగ నిల్తోర్ పొచ్చ క్కత జాగ సూడంతోర్. సూడ పజ్జ జత్తూర్ వారి అచ్చోర్ కెల్ మంద్క మత్తెకె దాకి బగ్గి లవ్వి తగ, బహిన్సోద్ అడ్డం డిడ్డమ్ సూడ్సెక్ సాత్తోర్. జత్తూర్ వారి అచ్చోర్ కెల్ సూడ్సెక్ సివత్ పొర్సా సాత్తోర్. సాత్త పజ్జ గోమెర బండతగ సాత్తోర్. సాత్త పజ్జ అగటల్ హక్కె డెయ్యోర్. డెయ్య పజ్జ కొజ్జిత్ పొర్సా ఆంతోర్. అంత పజ్జ కొజ్జి పియ్యి దాంతోర్, సాత్త పజ్జ సాన్కుర్వ దిపున్ రొప్పొ సాన్నెకే గిరన్ సాత్త మావకున్క. ఆత లెక్ దుస్మన్ మని మని ఇత్తోన్ సాన్మ ఇత్తోన్, బాబు కేంజ్మకి నీ బాబొ వాంతోర్. ఇజే పాయ బిగర్ సుటికియెర్. ఇంకే దక్ ఇంత రామ్ గేస్తి నన్న వెరివన ఆయోన్. వెల్లె తిత్తోన్ ఉంబోన్. నిమ్మె ఉపాన్ మంతి అస్కే నిమ్మె సాడియ నన్న మందంతోన్ ఇంత. రామ్ గేస్తి మావ నిమ్మె సాడియ నాక్ సాయ పుటీ ఇంజేర్ మంత. ఉందిత్ ఉంది జోమెమాసి ఆడంతంగ్. ఆడ్త పజ్జ రామ్ గేస్తి మావ సాంజేర్ మంత. పజ్జ పెర్ గేస్తి మావ పజ్జ పజ్జ సాంజి అరంత. తల్ల మనెర్ పిట్ పెడ మనెర్ రోజిన మాంది కీంత. కియన్ గట్కు వానెకే పహండి కుపర్ లింగల్ వాతోర్ వాత పజ్జ మునెత్క వీర్ సూడంతేర్. సూడ్సి పొర్సా గేస్తి మావకున్ సూడంతేర్. తిన్న బూజెత బాండె వాటంతేర్.

బాండె బహన్ పాంతోర్ హానె గేస్తి మావ అరంత.

15. భారత్ రాజాన పెందో

భారత్ రాజాల్ బతల్ ఇంతోర్?

పహండి కుపర్ లింగన్: ఇద్ మర్త రొప్పో మర్త బద్ డగుర్ మర్త మంత? వేర్ సోంచ్ కీంతోర్. ఉంది డెంగల్ దినంత తాడి మర్త.

లింగల్ వెహంతోర్: తాడి మర్త డగుర్ మంత బాప్?

భారత్ రాజాల్ ఇంతోర్: అద్ ఆయో లింగ, డెంగల్ నూడ్సి ఇత్తి బతి ఆయో. హిర్ప్ మర్త డగుర్ ఆంద్ లింగ, తాన సోనే నివై మాయర్ కల్ రెహసీర్ ఉండే తాన పైన నిడ్వై మానుంగ్. సోనే ఆయర్, చాంది ఆయర్, మర్త రొప్పో మర్త ఇత్తైకే, అద్ డగుర్ మర్త.

భారత్ రాజాల్ ఇంతోర్: లగ్గుత్ రొప్పో లగ్గు బద్ ఆంద్. సోంచ్ కీంతోర్ లింగల్, సోంచి కీసేర్ మంతోర్.

లింగల్ వెహంతోర్: లగ్గుత్ రొప్పో లగ్గు యేనిత డగుర్ లగ్గు మంత.

భారత్ రాజాల్ ఇంతోర్: ఆయో లింగ, లగ్గుత్ రొప్పో ఇత్తైకే వడి ఆంద్ లింగ వడిత్ లగ్గు వెల్లై. మర్త మెట్ట ఉరుసంత, తెర్ని వాడసీంత.

భారత్ రాజాల్ ఇంతోర్: తాన్ పజ్జ హంకార్తు రొప్పో హంకార్, బదెన హంకార్ డగుర్ మంత.

లింగల్ వెహంతోర్: తాన్ పజ్జ హంకార్తు రొప్పో డువడ హంకార్ మందర్.

భారత్ రాజాల్ ఇంతోర్: ఆయో లింగ, హంకార్తు రొప్పో హంకార్ ఇత్తైకే మరియు ఆవాన ఆంద్ తాన జోర్దార్ హంకార్. అద్ డగుర్ హంకార్ ఆంద్.

